

NA CZYM POLEGA
ODPOWIEDZIALNA KONSUMPCJA?

EKOLEKCJA

Decydowanie się na zakupy w duchu zero waste, pomaga zmniejszyć konsumpcję nowych produktów i przyczynia się do zmniejszenia ilości odpadów. Zachęcamy do przemyślenia, czy dany produkt jest im potrzebny, czy też potrzeba została sztucznie wzbudzona przez działanie marketingowe. Uczymy, że można użyć innego przedmiotu.

NA CZYM POLEGA ODPOWIEDZIALNA KONSUMPCJA?

Zachęcamy uczestników do wspólnotowego myślenia i działania. Do poczucia decyzyjności i sprawczości jako dziecięcy konsumenci i dobrzy obywatele. Do zrozumienia, że ich małe, jednostkowe wybory zakupowe łączą się w masę wyborów, które razem mają konkretne znaczenie. Firmy zaczynają być bardziej zrównoważone, gdy zobaczą, że konsumenci wywierają na nich presję, że sprzedaż nieekologicznych produktów spada.

MNIEJ ZNACZY WIĘCEJ!

Ta ogólnopolska akcja skierowana jest głównie do uczniów szkół podstawowych. Jej celem jest przekazanie następnym pokoleniom najlepszej wiedzy o ograniczaniu powstawaniu odpadów, zapobieganiu marnotrawstwu i dbaniu o zasoby naturalne Ziemi. Dzieci, jako mali ambasadorowie zero waste, zainspirują do zmian dorosłych.

NAWET KUPOWANIE PRODUKTÓW ZERO WASTE NIE MOŻE UZASADNIAĆ NADMIERNEJ KONSUMPCJI!

NADMIERNA KONSUMPCJA

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELI

Niezależnie od tego, czy zakupiony przez nas produkt posiada plastikowe opakowanie, czy też nie, do jego wytworzenia zużyto konkretną ilość zasobów (np. wody) i energii. Jeżeli kupujemy nadmiernie, musimy zdać sobie sprawę, że te zasoby po prostu MARNUJEMY.

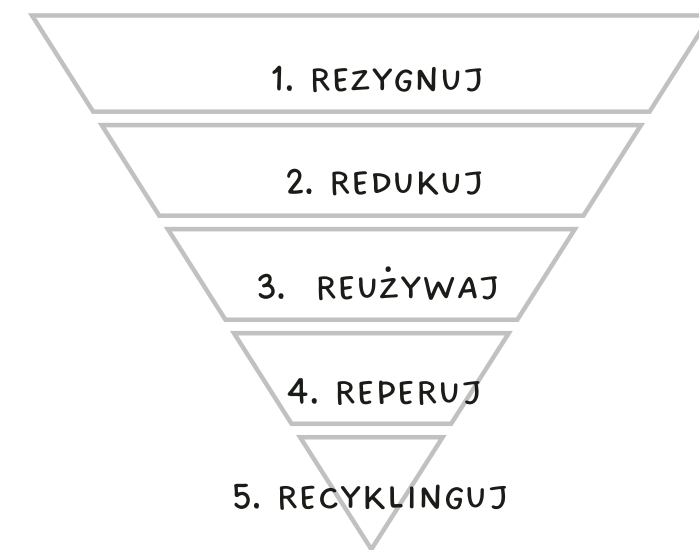
CZY MÓWISZ W JĘZYKU ZERO WASTE? SŁOWNICZEK NAJWAŻNIEJSZYCH GESTÓW DLA WTAJEMNICZONYCH

**ZERO WASTE
ZACZYNA SIĘ W GŁOWIE**

5R

WSZYSCY JESTEŚMY KONSUMENTAMI

POTRZEBUJEMY RÓŻNYCH RZECZY, ŻEBY FUNKCJONOWAĆ W NASZYM ŚWIECIE.

KONSUMPCJA SAMA W SOBIE NIE JEST ANI DOBRA, ANI ZŁA.

KONSUMPCJA

TO JEDZENIE LUB NABYWANIE I KORZYSTANIE Z CZEGOŚ (TOWARÓW, USŁUG, DÓBR, ZASOBÓW), W CELU ZASPOKOJENIA FAKTYCZNYCH POTRZEB.

LUBIĘ OD CZASU
DO CZASU NA
SPÓŁKĘ Z KUMPLEM
SKOTSUMOWAĆ*
PIZZĘ.

KONSUMENT

TEN KOT TO ODPOWIEDZIALNY
KONSUMENT PIZZY.

KONSUMUJE

ROBIENIE ZAKUPÓW KONSUMUJE DUŻO
CZASU, ENERGII I PIENIĘDZY.

O NIE! TEN
KOTSUMPCJONISTA*
WYKUPIŁ PRAWIE
WSZYSTKIE PIZZE!
ZUPEŁNIE NIE MYŚLI O
INNYCH KOTSUMENTACH*.

* WYRAZY Z GWIAZDKĄ SĄ PO KOCIEMU.

KONSUMPCJONIZM

TO NADMIERNA KONSUMPCJA DÓBR, BEZ ZWIĄZKU Z FAKTYCZNYMI POTRZEBAMI I BEZ UWZGLĘDNIANIA KOSZTÓW TAKIEGO DZIAŁANIA (NP. DLA ŚRODOWISKA CZY POZOSTAŁYCH CZŁONKÓW SPOŁECZEŃSTWA).

MÓWIĄ ŻE JESTEM
ADMIERNIE ZAINTERESOWANY PIZZĄ,
WIĘC CECHUJE MNIE
KOTSUMPCJONIZM*.

WSZYSCY JESTEŚMY KONSUMENTAMI

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELI

Zapytaj uczniów, czy znają takie pojęcia, jak **konsument**, **konsumpcja**, **konsumpcjonizm**. Dla wielu z nich niezbędne będzie wyjaśnienie.

Każdy z nas, żeby zaspokoić swoje potrzeby, korzysta i zużywa różne dobra, towary, zasoby, czyli jest ich konsumentem. Najważniejsze jest, aby korzystać i zużywać tylko to, co jest rzeczywiście niezbędne. Zapytaj uczniów, czy zdarzają im się sytuacje, w których okazuje się, że np. kupili czegoś za dużo, przygotowali sobie zbyt wiele kanapek itp. Co wówczas działo się z tym nadmiarem?

Konsumpcjonizmem nazywa się postawę, w której jedną z podstawowych wartości jest posiadanie i dobro materialne. Wiąże się z ciągłym pędem do wzbogacania się i walką o lepszą sytuację społeczną. Człowiek przywiązuje nadmierną wagę do rzeczy materialnych i zapomina o pozostałych wartościach. Dodatkowo chętniej sięga po dobra i usługi, które faktycznie nie są mu potrzebne. Istotna jest sama potrzeba nabycia czegoś nowego, poprawienia swojego wyglądu czy zdobycie nowego gadżetu - wszystko po to, żeby poczuć się lepiej.

WSZYSCY JESTEŚMY KONSUMENTAMI

POTRZEBUJEMY RÓŻNYCH RZECZY, ŻEBY FUNKCJONOWAĆ W NASZYM ŚWIECIE.
KONSUMPCJA SAMA W SOBIE NIE JEST ANI DOBRA, ANI ZŁA.

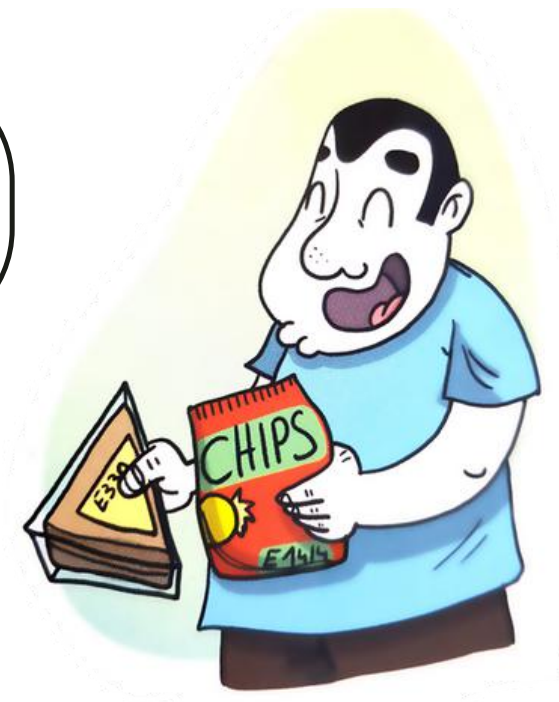
PROBLEM ZACZYNA SIĘ GDY KTOŚ
WMAWIA NAM, ŻE POTRZEBUJEMY
WIĘCEJ I WIĘCEJ. W SZTUCZNY SPOSÓB
WZMAGA W NAS POTRZEBĘ, KTÓRĄ
MUSIMY ZASPOKOIĆ.

ON JEST TAK OTUMANIONY
REKLAMAMI, ŻE NA PEWNO
NAM SIĘ NIE OPRZE.

W KOŃCU JESTEŚMY
NOWOŚCIĄ W WYGODNYCH
JEDNORAZOWYCH
OPAKOWANIACH.

WSZYSCY JESTEŚMY KONSUMENTAMI

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELI

Producenci dóbr, żeby sprzedać ich jak najwięcej, wkładają bardzo dużo wysiłku, żeby przekonać nas konsumentów, że ich produkty są nam niezbędne. Ze wszystkich stron trafiają do nas informacje jak wspaniałe, użyteczne, czy smaczny jest dany produkt. W dodatku często chcielibyśmy po prostu mieć to, co już mają nasi koledzy i koleżanki. Poproś uczniów, aby spróbowali wymienić 3 rzeczy, które bardzo chcieli mieć, a okazało się, że np. są bardzo podobne do tego, co już mają i wcale ich tak bardzo nie cieszą, niewiele różnią się smakiem, wyglądem i równie dobrze świetnie obyliby się bez nich.

Wyjaśnij uczniom, że nasza postawa jako konsumentów ma wpływ na zmniejszanie się zasobów naturalnych Ziemi, a zużywamy ich znacznie więcej, niż planeta może wytworzyć. Młodszym dzieciom możesz to zobrazować na przykładzie produkcji papieru. Aby możliwe było wytworzenie jednej kartki papieru, drzewo musi rosnąć przez co najmniej 8 lat. Jedno drzewo pozwala wyprodukować trochę więcej niż 1 ryżę papieru ksero. Drzewa znikają z powierzchni Ziemi w zastraszającym tempie – w ciągu jednej minuty tracimy 60 ha lasów, czyli prawie tyle co powierzchnia Ogrodów w Łazienkach Królewskich w Warszawie.

bloutouf

NA CZYM POLEGA ODPOWIEDZIALNA KONSUMPCJA?

TO PROSTE!

DO WALKI Z ZALEWAJĄCYMI NAS PLASTIKOWYMI JEDNORAZOWYMI ODPADAMI, NIEZBĘDNE JEST **OGRANICZENIE KONSUMPCJI**

ZERO WASTE ZACZYNA SIĘ W GŁOWIE. AKT MYŚLENIA O TYM JEST NAJWAŻNIEJSZYM NARZĘDZIEM DO ZMNIEJSZANIA ILOŚCI ODPADÓW Z TWORZYW SZTUCZNYCH. ZATRZYMAJ SIĘ I ZASTANÓW, CZY PRZEDMIOT JEST W OGÓLE POTRZEBNY.

NA CZYM POLEGA ODPOWIEDZIALNA KONSUMPCJA?

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELI

Coraz więcej produktów dostępnych na rynku opakowanych jest w plastik. Zapytaj uczniów, czy są wśród nich tacy, którzy wybierają w sklepie to co dostępne jest "na wagę" zamiast towarów w plastikowym opakowaniu.

Porozmawiajcie o tym, jakie są to produkty i co warto wybierać, żeby uniknąć plastiku.

Na kolejnym slajdzie przypominamy najważniejsze zasady zero waste, tzw. zasady 5R. Stosując je na co dzień stajemy się odpowiedzialnymi konsumentami. Razem z uczniami prześledźcie od czego zacząć, aby wyrabiać w sobie nawyki zero waste, jakie pytania codziennie sobie zadać, by nie ulegać konsumpcjonizmowi.

JAK OGRANICZYĆ KONSUMPCJĘ?

KIERUJ SIĘ 5 ZASADAMI ZERO WASTE, ZWANymi 5R

R REDUKOWANIE (ANG. REDUCE).
 OGRANICZAJ TO, CZEGO POTRZEBUJESZ I Z CZEGO NIE DAŁO SIĘ ZREZYGNOWAĆ (NP. LICZBĘ POSIADANYCH ZABAWEK). WSZYSCY KUPUJEMY ZA DUŻO! KUPUJĄC MNIEJ, OGRANICZYMY NASZE ODPADY!

2

R REZYGNOWANIE (ANG. REFUSE).
 ODMAWIAJ KUPOWANIA TEGO, CZEGO NIE POTRZEBUJESZ. UNIKAJ JEDNORAZOWYCH PLASTIKOWYCH PRODUKTÓW. ZAMIAST NICH STWÓRZ SWÓJ WŁASNY „NIEZBĘDNIK ZERO WASTE”. KAŻDY PRZEDMIOT JEDNORAZOWEGO UŻYTKU MA SWÓJ WIELORAZOWY ODPOWIEDNIK.

1

ZASADY 5R

Ułożone są od najważniejszej do najmniej ważnej.

STOSOWANE W TEJ KOLEJNOŚCI POMOGĄ CI ZWRACAĆ UWAGĘ NA OPAKOWANIA I LEPIEJ ROBIĆ ZAKUPY.

3

R REUŻYWANIE (ANG. REUSE).
 WIELOKROTNIIE UŻYWAJ TEGO, CO JUŻ MASZ LUB CO JUŻ ZOSTAŁO WYPRODUKOWANE. WYPOŻYCZAJ LUB KUPUJ UŻYWANE (NP. ZABAWKI, KSIĄŻKI, UBRANIA).

4

R REPEROWANIE (ANG. REPAIR).
 DBAJ O RZECZY I NAPRAWIAJ JE. PRZED WYRZUCENIEM I PONOWNYM ZAKUPEM SPRÓBUJ PRZYWRÓCIĆ RZECZ DO UŻYCIA: NAPRAWIĆ (NP. BUTY, ROWER) LUB ODŚWIEŻYĆ (NP. PIÓRNIK, PLECAK. MOŻESZ TEŻ ZMIENIĆ PRZEZNACZENIE PRZEDMIOTU. WARTO REGULARNIE PRZEGLĄDAĆ SWOJE RZECZY I ODŚWIEŻAĆ JE LUB NAPRAWIAĆ, ZAMIAST KUPOWAĆ NOWE.

5

R RECYKLING I KOMPOSTOWANIE (ANG. RECYCLE & ROT).
 TO PRZETWARZANIE TEGO, Z CZEGO NIE UDAŁO SIĘ ZREZYGNOWAĆ-ZREDUKOWAĆ-REUŻYĆ-NAPRAWIĆ. JEŚLI MUSISZ KUPIĆ NOWY PRODUKT, WYBIERZ NADAJĄCY SIĘ DO RECYKLINGU NAJLEPIEJ (Z METALU, SZKŁA, DREWNA, KARTONU). STARANNIE SEGREGUJ ODPADY. KOMPOSTUJ ODPADY ORGANICZNE. SĄ TO RESZTKI ROŚLINNE LUB ZWIERZĘCE, KTÓRE MOGĄ ZOSTAĆ ZJEDZONE I ROZŁOŻONE PRZEZ BAKTERIE I DŹDŻOWNICE W KOMPOŚCIE (NP. ODPADKI KUCHENNE, OGRYZKI, OBIERKI).

1 REZYGNOWANIE (REFUSE)

ODMAWIAJ KUPOWANIA TEGO, CZEGO NIE POTRZEBUJESZ.

Zadaj sobie pytanie: czy mogę tego uniknąć, odmówić, zamienić na lepsze dla środowiska?

Zastanów się, zanim przyjmiesz coś, co jest ci wręczane i walcz ze śmieciami, które najczęściej lądują w koszu. Odrzucaj ulotki, gratisy, gadżety, próbki (upominki na przyjęciach, wizytówki). Unikaj plastikowych przedmiotów i opakowań jednorazowego użytku (takich jak foliówki, czyli cienkich toreb na zakupy).

Akceptacja tych rzeczy stwarza potrzebę robienia więcej; są marnotrawstwem zasobów, a gdy znajdują się w naszych domach, powiększają bałagan i wymagają wysiłku, aby później się ich pozbyć.

Przemyśl. Wiele osób uważa to za pierwszy najważniejszy krok w ograniczaniu odpadów z tworzyw sztucznych. Często zatrzymanie się w celu ponownego przemyślenia, czy przedmiot jest w ogóle potrzebny, ogólnie zmniejsza ilość odpadów.

Odmawiać. Po prostu rezygnacja z przedmiotów jednorazowego użytku i wybieranie zamienników bez plastiku i produktów wielokrotnego użytku ogranicza wszelkiego rodzaju odpady.

- Stań się świadomym konsumentem, odpornym na perswazyjny wpływ reklam i kultury materialistycznej.
- Odmawiaj używania produktów zawierających plastikowe drobinki (np. peeling, brokat, pasta do zębów).

1 REZYGNOWANIE (REFUSE)

INFORMACJA DLA NAUCZYCIELI

Porozmawiaj z uczniami, czy odmawianie zawsze jest dla nich proste. Różne zwyczaje, mody, oczekiwania sprawiają, że dla wielu z nas to trudne zadanie. A może wspólnie stworzycie bank pomysłów czym np. zastąpić plastikowe gadżety, upominki na przyjęciach? Może jako klasa umówicie się, że będziecie te pomysły wdrażać przy okazji różnych imprez urodzinowych itp.?

2 REDUKOWANIE (REDUCE)

ZADAJ SOBIE PYTANIE: CZY NAPRAWDĘ TEGO POTRZEBUJĘ?

Kupujemy za dużo!

Kupując mniej, ograniczymy nasze odpady!

Używaj wszystkiego mniej. KUPUJ MNIEJ, ALE LEPIEJ!

Większość produktów została zaprojektowana tak, aby zachęcić Cię do używania więcej, niż potrzebujesz (np. pasta do zębów). Pozbądź się niepożądanego nadmiaru z domu i otoczenia, np. ogranicz liczbę posiadanych zabawek, kredek, ubrań. Nie marnuj jedzenia, energii i wody. Ogranicz jedzenie mięsa. Redukuj plastikowe produkty i opakowania, np. kupuj mydło i szampon w kostce, owoce i warzywa zapakuj do własnej torby lub woreczków, używaj szczoteczek do zębów z wymienną główką lub bambusowych.

Redukuj. Przed dokonaniem zakupu zadaj sobie pytanie, czy jest to naprawdę potrzebne, czy też można użyć innego przedmiotu. Decydowanie się na zakupy przedmiotów używanych pomaga zmniejszyć konsumpcję nowych produktów i przyczynia się do zmniejszenia ilości odpadów.

Kupując mniej, ograniczamy ilość naszych odpadów! Za dużo kupujemy, ale to nie nasza wina. To producenci zasypują nas coraz to nowymi towarami. Nie liczą się z wyczerpującymi się zasobami naturalnymi planety, liczą się tylko ze swoim zyskiem.

2 REDUKOWANIE (REDUCE)

INFORMACJA DLA NAUCZYCIELI

"Zastanów się", "Przemyśl" - jak o tym pamiętać? To proste! Na przykład zapisz te słowa na początku i na końcu każdej listy zakupów, z którą wybierasz się do sklepu. To zmobilizuje Cię do rozważenia, czy w Twoim koszyku lądują tylko niezbędne produkty.

ZW

W wielu domach znajdziemy specjalną szafkę lub półkę na zapasy np. żywności, produktów kosmetycznych, środków czystości. Mnogość smaków, kolorów, zapachów, ale też promocji, popycha nas do zakupu kilku opakowań danego produktu. Jak tego uniknąć? Na początek można np. wybrać mniejszą szafkę lub półkę! To pomoże nam we wdrożeniu zasady "Kupuj wówczas, gdy produkt się kończy". Będziesz wtedy pewien/pewna, że nic się nie przeterminuje i nie trafi do kosza.

WIELOKROTNIE UŻYWAJ TEGO, CO JUŻ MASZ LUB CO JUŻ ZOSTAŁO WYPRODUKOWANE.

- Zanim kupisz nowe, w pierwszej kolejności ponownie wykorzystaj lub wymyśl nowe przeznaczenia dla tego, co już masz.
- Rzeczy już niepotrzebne oddaj, sprzedaj lub zanieś je do sklepu z używanymi rzeczami, aby nie trafiły na składowisko.
- Wypożyczaj lub kupuj używane np. zabawki, książki, ubrania. Zamiast papierowych ręczników używaj materiałowych ściereczek.

CHUSTECZKA DO NOSA
NAJLEPIEJ Z BAWĘŁNY.
WIELORAZOWA. BRUDNĄ PO
PROSTU WRZUĆ DO PRANIA.

SPORK
ANG. SPOON + FORK,
CZYLI POŁĄCZENIE ŁYŻKI
I WIDELCA. DA RADĘ TEŻ
POKROIĆ KOTLECIAK.

WOSKOWIJKA
CHRONI ŻYWNOŚĆ
PRZED WYSYCHANIEM
LUB PRZECIEKANIEM.
DOPASOWUJE SIĘ DO
KSZTAŁTU NP. JABŁKA
LUB KANAPKI.

POJEMNIK NA JEDZENIE
SŁOIK LUB PUDEŁKO NA JEDZENIE
(DO SZKOŁY, DO PRACY) LUB
RESZTKI JEDZENIA (NP. Z PIKNIKU).
MOŻESZ DO NIEGO WŁOŻYĆ NAWET
MOKRE PRODUKTY, NP. SAŁATKĘ.

TORBA NA ZAKUPY
Z MOCNEGO MATERIAŁU.
ZAMIAST JEDNORAZOWYCH
FOLIÓWEK

BIDON
NAWADNIJ SIĘ BEZ
UZALEŻNIANIA SIĘ OD
PLASTIKOWYCH
BUTELEK. W CIĄGU
DNIA UZUPEŁNIJ
BIDON WODĄ Z KRANU.

WORECZKI NA ZAKUPY
MOŻESZ DO NICH SPAKOWAĆ
RÓŻNE SUCHE PRZEKĄSKI,
NP. MIESZANKĘ STUDENCKĄ.

NIEZBĘDNE ZAMIENNIKI JUŻ NA PEWNO MASZ W DOMU, NIE MUSISZ SIĘ SPIESZYĆ Z ZAKUPEM.

Np. zamiast sporka, użyj widelca i łyżki z domowej szuflady. Woreczki i woskowijkę łatwo zrobić. Serwetkę może zastąpić bandana lub kuchenna ściereczka. To jest właśnie zachowanie w duchu zero waste!

POKAZANE TU PRZEDMIOTY TO TYLKO PRZYKŁADY.

Cudowne jest to, że każdy zestaw jest niepowtarzalny, nie znajdziesz dwóch takich samych, bo każdy z nas dostosowuje go do swoich potrzeb. Np. ktoś będzie nosił metalową słomkę wielorazowego użytku. Ktoś, kto nawet sok z buraka pije prosto ze szklanki, nie będzie potrzebował słomki.

UNIKAJ JEDNORAZOWYCH
PLASTIKOWYCH PRODUKTÓW
I OPAKOWAŃ. ZAMIAST NICH
STWÓRZ SWÓJ WŁASNY
ZESTAW ZERO WASTE!

3

PRZYGOTUJ SOBIE BUTELKĘ NA
WODĘ WIELOKROTNEGO UŻYTKU,
MATERIAŁOWĄ TORBĘ NA ZAKUPY
I KILKA MATERIAŁOWYCH
WORECZKÓW, SŁOIKI, POJEMNIKI.

W poprzedniej edycji akcji Mniej Znaczy Więcej jedno z zadań konkursowych polegało na zastąpieniu jednorazowych przyborów tymi wielokrotnego użytku. Jeśli są wśród Was uczestnicy pierwszej edycji projektu, sprawdźcie ilu z nich wytrzymało przy tej zmianie. Jeśli bierzecie udział w akcji po raz pierwszy, może są wśród Was tacy, którzy już korzystają z pokazanych tu przedmiotów wielorazowych?

NAPRAWIAJ TO, Z CZEGO NIE DAŁO SIĘ ZREZYGNOWAĆ, ZREDUKOWAĆ, RE-UŻYĆ. DBAJ O RZECZY.

Przed wyrzuceniem i ponownym zakupem **ZADAJ SOBIE PYTANIE**: CZY MOŻNA TO NAPRAWIĆ i używać dalej? Spróbuj naprawić lub odświeżyć i przywrócić do użycia lub zmienić przeznaczenie rzeczy. Może zrobisz to ty, może rodzice, znajomi, złota rączka, rzemieślnik, serwis gwarancyjny, kawiarenka naprawcza. Przykłady: rower, piórnik, zabawki, ubrania, buty, meble, torby i plecaki itp.

Warto dbać o swoje rzeczy, tzn. regularnie je przeglądać i odświeżać lub naprawiać, zamiast kupować nowe. Naprawioną rzecz można oddać komuś, kto jej potrzebuje i się ucieszy.

fol. Manuela Kartler

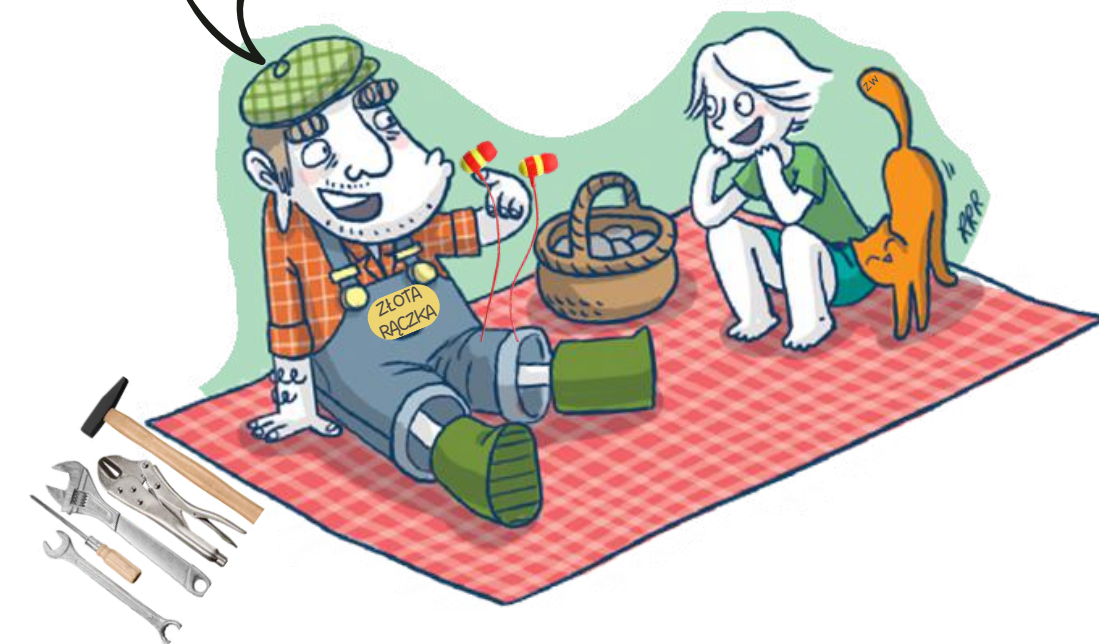
WYKORZYSTAJ SWOJĄ
KREATYWNOŚĆ - CZASEM
WYSTARCZY LEKKA PRZERÓBKA
I RZECZ ZNAJDZIE INNE
ZASTOSOWANIE.

NIE WYRZUCAJ, ALE!
PRZYWRACAJ DO UŻYCIA LUB
DO DO OBIEGU NAPRAWIONE
RZECZY. MOŻESZ JE ODDAĆ LUB
SPRZEDAĆ.

PRZYJDŹ DO KAWIARENKI
NAPRAWCZEJ, BĘDĘ TAM UCZYŁ,
JAK NAPRAWIAĆ CIĄGLE
PSUJĄCE SIĘ SŁUCHAWECZKI.

4 CHCIAŁBYM
UMIEĆ WSZYSTKO
NAPRAWIĆ.

Łatwa dostępność wszelkich dóbr w sklepach sprawia, że często szkoda nam czasu na naprawę, przeróbkę. Prostszy jest zakup nowej rzeczy. Zachęć uczniów do odkrywania talentów naprawczo-przeróbkowych wśród rodziny i znajomych. Na pewno znajdzie się sporo osób, które potrafią zrobić "coś z niczego".
Może uda Wam się taką osobę zaprosić do zorganizowania klasowych warsztatów przeróbkowych?

Sprawdźcie, czy w Waszej okolicy znajdują się jakieś punkty usługowe, gdzie można oddać przedmioty do naprawy - szewc, krawcowa, która wykonuje poprawki krawieckie, punkt renowacji mebli. **Zajrzyjcie też na stronę <https://mapazerowaste.pl/>**, gdzie można znaleźć mnóstwo takich usług. A może Wy dopiszecie jakiś punkt funkcjonujący w Waszym sąsiedztwie do ogólnopolskiej listy?

RECYKLING TO PROCES PRZETWARZANIA, W KTÓRYM MATERIAŁ POWRACA DO STANU PIERWOTNEGO

Upcykling, tak jak recykling* jest wtórnym przetwarzaniem odpadów. W jego wyniku powstają jednak produkty o wyższej wartości niż surowce do niego użyte. To przekształcanie odpadów w nowy i lepszy produkt, praktyczny i naprawdę potrzebny. Może uda wam się zorganizować spotkanie z marką, która robi upcyklingowe produkty z odpadów (torby ze starych banerów).

W centrach recyklingu szklane butelki, puszki, papier i niektóre rodzaje plastikowych odpadów można z powrotem zamienić w surowce, które następnie są przerabiane na nowe przedmioty. Niektóre inne rodzaje nienadających się do recyklingu odpadów są “przerabiane” lub zamieniane w użyteczne przedmioty, które będą trzymać je z dala od składowisk i oceanów. Spróbuj wykonać niektóre z nich w domu lub w szkole. np. wykonanie biżuterii, toreb, dzieł sztuki z odpadów. Jeśli musisz kupić nowy produkt, wybierz nadający się do recyklingu (z metalu, szkła, drewna, kartonu). Starannie segreguj odpady.

Recykling. Gdy produkt osiągnie koniec swojego życia, prawidłowy recykling pomaga zmniejszyć ilość plastiku trafiającego na składowisko lub jako śmieci. Kupując nowe przedmioty, rozważ wybór produktów pochodzących z recyklingu, aby zamknąć obieg.

Jeśli musisz kupić nowy produkt, wybierz nadający się do recyklingu (z metalu, szkła, drewna, kartonu). Starannie segreguj odpady.

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELI

Sprawdźcie z uczniami zasady prawidłowego sortowania odpadów obowiązujące u operatora, który obsługuje Waszą okolicę. Jest to doskonała okazja, żeby upewnić się, że wiecie, w którym z kolorowych pojemników powinny wylądować poszczególne odpady. Warto również sprawdzić gdzie i na jakich zasadach działa w Waszym rejonie PSZOK - punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zasady te mogą się różnić w zależności od gminy - np. niektóre z takich punktów wymagają potwierdzenia, że jest się mieszkańcem danej gminy, inne nie.

Warto również sprawdzić, czy w PSZOKu działa punkt w którym nieodpłatnie można znaleźć przedmioty z drugiej ręki, nadające się do użytku lecz wymagające drobnej naprawy, konserwacji lub odświeżenia. Przedmioty są przekazywane przez mieszkańców, którym bliska jest idea ponownego wykorzystania tych produktów.

5 RECYKLING I KOMPOSTOWANIE (RECYCLE & ROT)

RECYKLING TO PROCES PRZETWARZANIA, W KTÓRYM MATERIAŁ POWRACA DO STANU, Z KTÓREGO POWSTAŁ.

Kompostuj odpady organiczne. Są to resztki roślinne lub zwierzęce, które mogą zostać zjedzone i rozłożone przez bakterie i dżdżownice w kompoście (np. odpadki kuchenne, ogryzki, obierki).

Kompostowanie jest jedynym 100% skutecznym rodzajem recyklingu. PSSST! Pozostałe rodzaje to tak naprawdę downcykling.

Aż 1/3 odpadów w koszu to odpady organiczne (np. resztki kuchenne, obierki, liście)! Dzięki kompostowaniu nie marnują się, ale wracają do gleby, by ponownie stać się pożywieniem.

PSSST! Kompostowanie to jeden z najszybszych sposobów na zmniejszenie zawartości kosza - od razu o 1/3!

To też najprostszy, najtańszy i najefektywniejszy sposób na powstrzymanie katastrofy klimatycznej.

KOMPOSTOWANIE:
STUPROCENTOWY, WZORCOWY
RECYKLING - WYKONYWANY
PRZEZ SAMĄ NATURĘ

RECYKLING: NIEDOSKONAŁY - ROBIONY PRZEZ CZŁOWIEKA

INFORMACJE DLA NAUCZYCIELI

Kompost jest źródłem naturalnego, darmowego nawozu, który możemy wykorzystać do użyczenia gleby w ogrodzie czy w doniczkach. Kompostownik można kupić albo zrobić samemu. Jeśli mieszkasz w domu z ogrodem, możesz na zewnątrz postawić gotowy kompostownik ogrodowy, drewniany kompostownik o budowie ażurowej lub kompostować w przyłmie. Jeżeli mieszkasz w mieszkaniu, na rynku są kompostowniki domowe, kompaktowej wielkości, na które z łatwością znajdziesz miejsce w jednej z szafek kuchennych lub na balkonie.

5 RECYKLING I KOMPOSTOWANIE (RECYCLE & ROT)

RECYKLING TO PROCES PRZETWARZANIA, W KTÓRYM MATERIAŁ POWRACA DO STANU, Z KTÓREGO POWSTAŁ.

Downcykling

To w zasadzie prawie każdy recykling przemysłowy, ponieważ w jego wyniku zazwyczaj powstają produkty o niższej wartości niż surowce do niego użyte.

Np. plastik można przetwarzać jedynie kilka razy, za każdym razem uzyskując gorszy surowiec, przetwarzany na produkty coraz niższej jakości (z butelek PET można robić doniczki, z doniczek ławki). Plastik z recyklingu może przenosić toksyczne dodatki do materiałów pochodzących z recyklingu.

Recykling

Szkło i aluminium można przetwarzać właściwie bez końca, bez utraty jakości i właściwości surowca (ale jest warunek: właściwe posortowanie). To dlatego tak ważne jest wrzucanie odpadów do właściwych pojemników.

A plastik? Co prawda 14% podlega recyklingowi, ale tylko 2% skutecznie, co oznacza, że odpad jest przetwarzany w produkt równie użyteczny, co produkt pierwotny (z butelki PET powstaje równie dobra butelka PET). Jest bardzo dużo rodzajów plastiku, nie każdy nadaje się do recyklingu (np. cienkie torebki i siatki foliowe - nie)

Upcykling

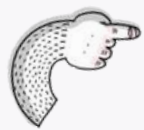
Upcykling, tak jak recykling, jest wtórnym przetwarzaniem odpadów. W jego wyniku powstają jednak produkty o wyższej wartości niż surowce do niego użyte.

Ciekawym przykładem są modne i bardzo drogie torebki uszyte z worków po cementzie. walających się na składowisku w Kambodży.

WSKAŹ TE PRZEDMIOTY I POWIEDZ, JAK POMAGJĄ OGRANICZAĆ ODPADY:

- WOSKOWIJKA
- WORECZEK NA ZAKUPY
- TORBA NA ZAKUPY
- SPORK
- SZCZOTKA DO NACZYŃ
- SŁOIK
- ZAPARZACZKA DO HERBATY
- BIDON

TO ZESTAW ZERO WASTE PANI MAŁGOSI GĘCY

NORKA TO
PIĘS ZERO WASTE

OTO MNÓSTWO PRAKTYCZNYCH WSKAZÓWEK I POMYSŁÓW, KTÓRE POMOGĄ CI ORANICZYĆ ODPADY W CODZIENNYM ŻYCIU:

Mniej
znaczy
wiecej!

„ŹRÓDEŁKO”

KORZYSTAJ ZE „ŹRÓDEŁEK”, JEŚLI W WASZEJ SZKOLE JEST ŹRÓDEŁKO Z WODĄ PITNĄ, TO NAPEŁNIĄCIE W NIM BIDON W CIĄGU DNIA.

JEŚLI NIE, TO ZAPYTAJCIE DYREKTORA SZKOŁY LUB RADĘ RODZICÓW, CZY MOŻNA JE ZAINSTALOWAĆ. MARZY NAM SIĘ, ZEBY BYŁY W KAŻDEJ SZKOLE I URZĘDZIE.

BIDON NA WODĘ

ZAWSZE NOŚ PRZY SOBIE BIDON, BUTELKĘ LUB KUBEK NA WODĘ. NAWADNIĄJ SIĘ BEZ UŻYCIEMIA SIĘ OD PLASTIKOWYCH BUTELEK. W CIĄGU DNIA UZUPEŁNIĄJ BIDON WODĄ Z KRANU.

PIJ WODĘ Z KRANU

MAMY TO SZCZĘŚCIE, ŻE W POLSCE WODA W KRANACH JEST PRZEBADANA, CZYSTA, GOTOWA DO PICIĄ. KRANÓWKĘ ZAMIĄST WODY W PLASTIKOWYCH BUTELKACH, ZEPTI SŁODKICH I NIEZDROWYCH NAPOJÓW GAZOWANYCH LUB SOKÓW W KARTONACH. ZAMIĄST JEDNORAZOWYCH KUBEKÓW UŻYWAJ BIDONU LUB WŁASNEGO KUBKA.

WYBIERZ OKRES MNIEJ BOLESNY DLA PLANETY

WYBIERZ OKRES MNIEJ BOLESNY DLA PLANETY: UŻYWAJ KUBEČKA MENSTRUACYJNEGO I WIELORAZOWYCH PODPASEK.

KUBEČEK WYKONANY Z MEDYCZNEGO SILIKONU, BEZ PLASTIKU I BPA. PODPASKI I MAJTKI MENSTRUACYJNE BEZ SZKODLIWYCH WYBIELACZY, PIGMENTÓW I AROMATÓW. WYKONANE Z PRZYJAZNYCH DLA SKÓRY MATERIAŁÓW: CHEŁCIE, WODOODPORNE.

POJEMNIK NA JEDZENIE

SZKLANE, METALOWE LUB PLASTIKOWE POJEMNIKI Z POKRYWKĄ, DO KTÓRYCH WKŁADA SIĘ JEDZENIE (DO SZKOŁY, DO PRACY, NA PIKNIKI) LUB RESZTKI JEDZENIA (NP. Z PIKNIKI). MOŻESZ DO NIEGO WŁOŻYĆ NAWET MOKRE PRODUKTY, NP. SALATKĘ.

SPORK + SERWETKA

NIEZBEDNIK ZAMIĄST JEDNORAZOWYCH SZTUCZCÓW. SPORK TO ZGRABNE POŁĄCZENIE ŁYŻKI I WIDELCA, WYSTARCZY TEŻ DO POKROJENIA JEDZENIA (ANG. SPOON + FORK). MOŻNA TEŻ UŻYĆ WIDELCA I ŁYŻKI Z DOMOWEJ SZUFLADY.

WŁASNA SERWETKA Z TKANINY. MOŻE JĄ ZASTĄPIĆ BANDANA LUB KUCHENNA ŚCIERECZKA.

WOSKOWIJKA

PAKUJ DRUGIE ŚNIADANIE W WOSKOWIJKĘ, JEŚĆ LEKKA, CHRONI ŻYWIWOŚĆ PRZED WYSYCHANIEM LUB PRZECIEKANIEM. DOPASOWUJE SIĘ DO KSZTAŁTU I WIELKOŚCI NP. JABŁKA LUB KANAPKI.

BALSAM

ZRÓB SAMODZIELNIE PROSTY UNIWERSALNY BALSAM: DO UST, SKÓREK PAZNOKCI I SPIERZCHNIETEJ, PODRAŻNIONEJ SKÓRY. PRZEPIS: W KAPIELI WODNEJ POŁĄCZ CZTERY ŁYŻECZKI OLEJU KOKOSOWEGO Z JEDNĄ ŁYŻECZKĄ PSOCZEŁEGO WOSKU. WLEJ DO MAŁEJ PUSZKI LUB SŁOJECZKA I UŻYWAJ JAKO BALSAMU DO UST. NASZ PRZEPIS JEST PROSTY, BEZPIECZNY I SPRAWDZONY, ALE I TAK ZAWSZE POPROŚ RODZICIA O POMOC!

„MOBILNY GIVE BOX”

ZORGANIZUJ „MOBILNY GIVE BOX”

„SUPERBOHATEROWIE ZERO WASTE”

PRZECZYTAJ „SUPERBOHATEROWIE ZERO WASTE”. KSIĄŻECZKĘ O ZERO WASTE DLA DZIECI MOŻNA POBRAĆ BEZPŁATNIE NA STRONIE MNIEJ ZNACZY WIĘCEJ! JEST TEŻ WERSJA W JĘZYKU UKRAIŃSKIM!

SPORK + SERWETKA

WIELORAZOWA, Z MATERIAŁU, NAJLEPIEJ Z BAWEŁNY, BRUDNA PO PROSTU WRZUĆ DO PRANIA.

MARYNARSKI PRYSZNIC

ZAMIĄST KAPIELI BIERZ 3-MINUTOWE MARYNARSKIE PRYSZNICE (ANG. NAVY SHOWERS): ZAKRĘC WODĘ, KIEDY SIĘ NAMYDŁASZ, ZAKRĘCAJ WODĘ RÓWNIEŻ PODCZAS SZOROWANIA ZĘBÓW CZY PAZNOKCI – NIECH TO STANIE SIĘ NAWYKIEM. JEŚLI KONIECZNIE MUSISZ WZIĄĆ KAPIELE, TO NAPEŁNIJ WANNĘ TYLKO DO POŁOWY.

PODZIEL SIĘ ZABAWKAMI!

„CO DLA JEDNEJ OSOBY JEST ODPADEM, DLA DRUGIEJ JEST SKARBEM!”

WYBIERAJ RZECZY UŻYWANE

RZECZY, KTÓRE NIE SĄ JAKOŚ POTRZEBNE, ALE SA W DOBRYM STANIE, MOGA SIĘ PRZYDĄĆ KOMUŚ INNEMU. TO NIESAMOWITE, JAK WIELE MAMY RZECZY, KTÓRYCH NIE UŻYWAJMY, W SPECJALNYCH SKLEPACH ZNAJDUJESZ GRĘ, ZABAWKI, TORBY, PLECAKI, AKCESORIA SZKOLNE, SPRĘŻYNIKI, KOSZULKI, AKCESORIA SPOJNE. WŁAŚCIWIE WSZYSTKO, CZEGO CI POTRZEBA, ODCZYNIŚCIE WIEŻE SOBĄ WŁASNĄ TORBĘ, DO KTÓREJ SPRZĘDZĄ I KUPUJĄCIE Z DRUGIEJ REKI CHRONI NASZĄ PLANETĘ!

KUPUJ ODZIEŻ UŻYWANĄ

ODWIEDZAJ SKLEPY Z RZECZAMI UŻYWANymi, CZYLI Z DRUGIEJ REKI (ANG. SECOND-HAND). MOŻNA TAM ZNALEZĆ UBRANIA NA KAŻDĄ OKAZJĘ I POPEŁNIĆ I NA CO DZIEŃ NA SZALONA IMPREZĘ, SA TEŻ BUTY, AKCESORIA. NIE WAŻY TO OPRAWIAJĄ, ETYKIET, TORBY, PUDEŁEK KUPUJĄCIE ODZIEŻ UŻYWANĄ JEST DLA NAS ZDROWIEJSZE, W TEN SPOSOB UNIKAJMY NIEBEZPIECZNYCH CHEMIKÓW, PONIEWAŻ TAKIE UBRANIA BYŁY JUŻ WIELOKROTNIENIE PRANE. PRODUKCI UŻYWAJĄ WIELE ŚRODKÓW CHEMICZNYCH, BY UBRANIA WYGLĄDAŁY JAKIŚ NOWOCZESNIE, A TAKŻE BY MOĆ TRANSPORTOWAĆ JE STARIAMI, DŁUGI CIĘŻAR TRĄPA DO WODY W PROCESIE PRODUKCJI I PODCZAS PIERWSZYCH PRAŃ W PRALCE. W TEN SPOSOB ZANIECZYSZCZA ROŚLINY, ZWIERZĘTA I NAS.

PREZENTY PAKUJ W FUROSHIKI

PREZENTY (I NIE TYLKO) ZAPAKUJ W FUROSHIKI! JEST TO TRADYCYJNA JAPŃSKA TECHNIKA OWIJANIA PRZEDMIOTÓW TKANINĄ, UŻYWANA DO PAKOWANIA PREZENTÓW LUB NUBSZEŃIA RÓŻNYCH RZECZY, NP. BENTO (JAPŃSKIEGO PUDEŁKA PIKNIKOWEGO).

WYPRÓBUJ CHOĆBY JEDEN, A BĘDZIESZ ZASKOCZONA_Y, JAK WIELE MARNOTRAWSTWA BĘDZIESZ W STANIE POWSTRZYMAĆ! TO JEST WŁAŚNIE ZERO WASTE!

OTO MNÓSTWO PRAKTYCZNYCH WSKAZÓWEK I POMYSŁÓW, KTÓRE POMOGĄ CI ORANICZYĆ ODPADY W CODZIENNYM ŻYCIU:

WYBIERZ OKRES MNIEJ BOLESNY DLA PLANETY

WYBIERZ OKRES MNIEJ BOLESNY DLA PLANETY: UŻYWAJ KUBECZKA MENSTRUACYJNEGO I WIELORAZOWYCH PODPASEK.

KUBECZEK WYKONANY Z MEDYCZNEGO SILIKONU. BEZ PŁASTIKU I SPA. PODPASKI I MAJTKI MENSTRUACYJNE BEZ SZKODLIWYCH WYBIELACZY, PIGMENTÓW I AROMATÓW.

PAPIER TOALETOWY

POSZUKAJ W SKLEPIE PAPIERU TOALETOWEGO NIEOPAKOWANEGO W PŁASTIK I POCHODZĄCEGO W 100% Z RECYKLINGU.

CZY WIEŚ, ŻE DO WYPRODUKOWANIA JEDNEJ ROLKI PAPIERU TOALETOWEGO POTRZEBA 148 LITRÓW WODY? POSZUKAJ W SKLEPIE PAPIERU W 100% POCHODZĄCEGO Z RECYKLINGU. SPRÓBUJ ZNALEZĆ ROLKI ZAWINIĘTE W PAPIER, A NIE W PŁASTIK. NALEPSZY JEST NAZWIĘKLESZY SZARY, UNIKAJ TAKIEGO Z NADRUKOWANYMI WZORKAMI I NASĄCZONEGO CHEMICZNYMI ZAPACHAMI. TEKSTURÓWE ROLKI I TRZYNKI SZCZOTECZEK DO ZĘBÓW MOŻNA UPCYKLINGOWAĆ.

ZESTAW ZERO WASTE

KĄŻDEGO ROKU NA PLAŻACH NA CAŁYM ŚWIECIE WYMYWANE SĄ TYSIĄCE PŁASTIKOWYCH SZCZOTECZEK DO ZĘBÓW.

SZCZOTECZKA DO ZĘBÓW

KIEDY NADEJDZIE CZAS NA ZMIANĘ SZCZOTECZKI, ZMIENIAJĄ NA BAMBUSOWĄ LUB DREWNIANĄ. UCHWYTY MOŻESZ KOMPOSTOWAĆ (ALBO UPCYKLINGOWAĆ I UŻYĆ NP. DO PODPARCIA KWIATKA W DONICZCE). SĄ TEŻ ŚWIETNE SZCZOTECZKI Z WYMIENIĄ „GŁÓWKĄ”.

PAMIĘTAJ: ZAWSZE ZAKRECAJ WODĘ PODCZAS SZOROWANIA ZĘBÓW.

PASTA DO ZĘBÓW

KIEDY NADEJDZIE CZAS NA KUPNO PASTY, ZMIENIAJĄ PAKOWANĄ WSKŁANY SŁOJECZEK LUB TAKĄ W POSTACI SUCHYCH PASTYLEK LUB PROSZKU. ZRÓB TEŻ PASTĘ WŁASNORĘCZNIE W NASZEGO PROSUTKIEGO PRZEPISU. PRZEPIS: DOKŁADNIE WYMIESZAJ W SŁOJECZKU: 1/3 ŁYZECZKI OLEJU KOKOSOWEGO, 1 ŁYZECZKĘ SODY ODCYSZCZAJĄCEJ, 1 ŁYZECZKĘ SKROBI KUKURYDZIANEJ I 4 KROPLE OLEJKU MIĘTOWEGO.

NAŚĆ PRZEPIS JEST BEZPIECZNY I SPRAWDZONY, ALE I TAK ZAWSZE POPROS RODZICA O POMOC!

PAMIĘTAJ: ZAWSZE ZAKRECAJ WODĘ PODCZAS SZOROWANIA ZĘBÓW.

PASTY DO ZĘBÓW PAKOWANE SĄ W PŁASTIKOWE TUBKI, CZY WIEŚ, ŻE W PRODUKCJI CHŁA, ZĘBISNY KURDWAŁ I O WIEK JAK NAJLEPSZEJ, WIEC ROBIA ZA DUŻE OTWORY, PRZEZ KTÓRE WYKISKAJĄ ZA DUŻO PASTY, A ONA SZYBKO SIĘ KONCZY I TRZEBA BIEĆ DO SKLEPU PO NASTĘPNĄ?

PIELĘGNACJA TWARZY I CIAŁA

ISTNIEJĄ ALTERNATYWY DLA KOSMETYKÓW NAPAKOWANYCH SZTUCZNYMI BARWNIKAMI, PEFERUMAMI, KONSERWANTAMI ORAZ DLA ICH PŁASTIKOWYCH OPAKOWAŃ. OLEJE ROŚLINNE SĄ NIESAMOWITIE WYTWARZANE SĄ W WYNIKU TŁOCZENIA OWOCÓW, NASION, KWIATÓW LUB ROŚLIN. PRZENIKAJĄ DO SKÓRY WŁASCIWEJ I DOGŁĘBNI NAPRAWIAJĄ USZKODZENIA! WYBIERZ SWOJ WŁASNY OLEJ: DO SKÓRY NORMALNEJ Z MIGDAŁÓW, DO TŁUSTEJ Z ORZECHÓW LASKOWYCH LUB OLIVA Z OLIVEK, DO SUCHEJ KOKOSOWY.

TORBA NA ZAKUPY

ZAWSZE MIEJ PRZY SOBIE MOCNĄ PŁOCIEKINĄ TORBĘ, A UNIKNIĘSZ JEDNORAZOWYCH FOLIOWEK. KONSUMENTI NA ŚWIECIE UŻYWAJĄ ROCZNIE OK. 500 MILIARDÓW (BILLION) JEDNORAZOWYCH PŁASTIKOWYCH SIATEK.

WORECZKI NA ZAKUPY

USZYJ PROSTE WORECZKI Z MATERIAŁU MOŻESZ DO NICH SPAKOWAĆ WSZYSTKIE SUCHY PRZEKASKI, NP. MIESZANKĘ STUDENCKĄ.

MYDŁO W KOSTCE

UŻYWAJ MYDŁA W KOSTCE, A NIE W PŁYNIE W PŁASTIKOWEJ BUTELCE. DOBRE, CZYLI O PROSTYM, NATURALNE SKŁADZIE) MYDŁO, MYJE, A PRZY OKAZJI NAWILŻA SKÓRĘ.

SZAMPON W KOSTCE

UŻYWAJ SZAMPONU DO WŁOSÓW W KOSTCE. JEST NIEZWYKLE WYDAJNY, STARCZY NA TYLE MYĆ, CO DWA SZAMPONY W PŁASTIKOWYCH BUTELKACH. DELIKATNIE DBA O WŁOSY, A ODZYWKA NAWET NIE JEST POTRZEBNA (CHOC TEŻ MOŻESZ JĄ KUPIĆ W KOSTCE).

KOMPOSTUJ

KOMPOSTOWANIE TO NAJPROSTSZY, NAJTAJSZY I NAJEFEKTYWIEJSZY SPOŚÓB NA POWSTRZYMANIE KATASTROFY KLIMATYCZNEJ. AŻ 1/3 WSZYSTKICH NASZYCH ODPADÓW, TO BIODOPADY. KOMPOSTOWANIE TO JEDEN Z NAJSZYBSZYCH SPOŚÓBÓW NA ZMNIEJSZENIE ZAWARTOŚCI KOSZA - OD RAZU O 1/3!

ABY KOMPOSTOWAĆ W DOMU, MOŻESZ UŻYĆ KOMPOSTOWNIKA LUB PRZYMY. KOMPOST NALEŻY REGULARNIE PRZEWRAĆAĆ I UTRZYMYWAĆ W STANIE WILGOTNYM. KOMPOSTOWANIE POWODUJE, ŻE RESZTKI ŻYWNOSCI ULEGAJĄ ROZKŁADOWI I TRAFIAJĄ Z POWROTEM DO GLEBY JAKO WSPARNAJĄ WŁÓDZ, ZWANY „CZARNYM ZŁOTEM” OGRODNIKÓW. Z TE GLEBY WYRASTA NASZE JEDZENIE - ZDROWIE I PISZCIE.

WYOBRAZ SOBIE, ŻE AŻ 1/3 ODPADÓW W DOMU CZY SZKOLE, TO WŁAŚNIE TAKIE BEZCENNE BIODOPADY MOŻE DA SIĘ ZAINSTALOWAĆ W SZKOLE KOMPOSTOWNIK, DO PRZETWARZANIA RESZTEK JEDZENIA W „CZARNE ZŁOTO”.

KOMPOSTOWAĆ MOŻNA ODPADY ORGANICZNE, TZW. BIODOPADY, TO TE NATURALNE, NIE ZROBIONE PRZEZ CZŁOWIEKA, NP. RESZTKI ROŚLINNE LUB ZWIĘRZĘCE, KTÓRE MOGĄ ZOSTAĆ ZJEDZONE I PRODUKOWANE PRZEZ BAKTERIE I ODDZOWNICE W KOMPOSTE. MOŻESZ KOMPOSTOWAĆ ODPADKI KUCHENNE, RESZTKI OWOCÓW I WARZYW (OGRYZKI, OBERKI), FUSY Z KAWY, SKROPIKI I AL. ODPADKI OGRODOWE I WIELE INNYCH. UNIKAJ KOMPOSTOWANIA MIĘSA, NABIAŁU I TŁUSTYCH POTRAW.

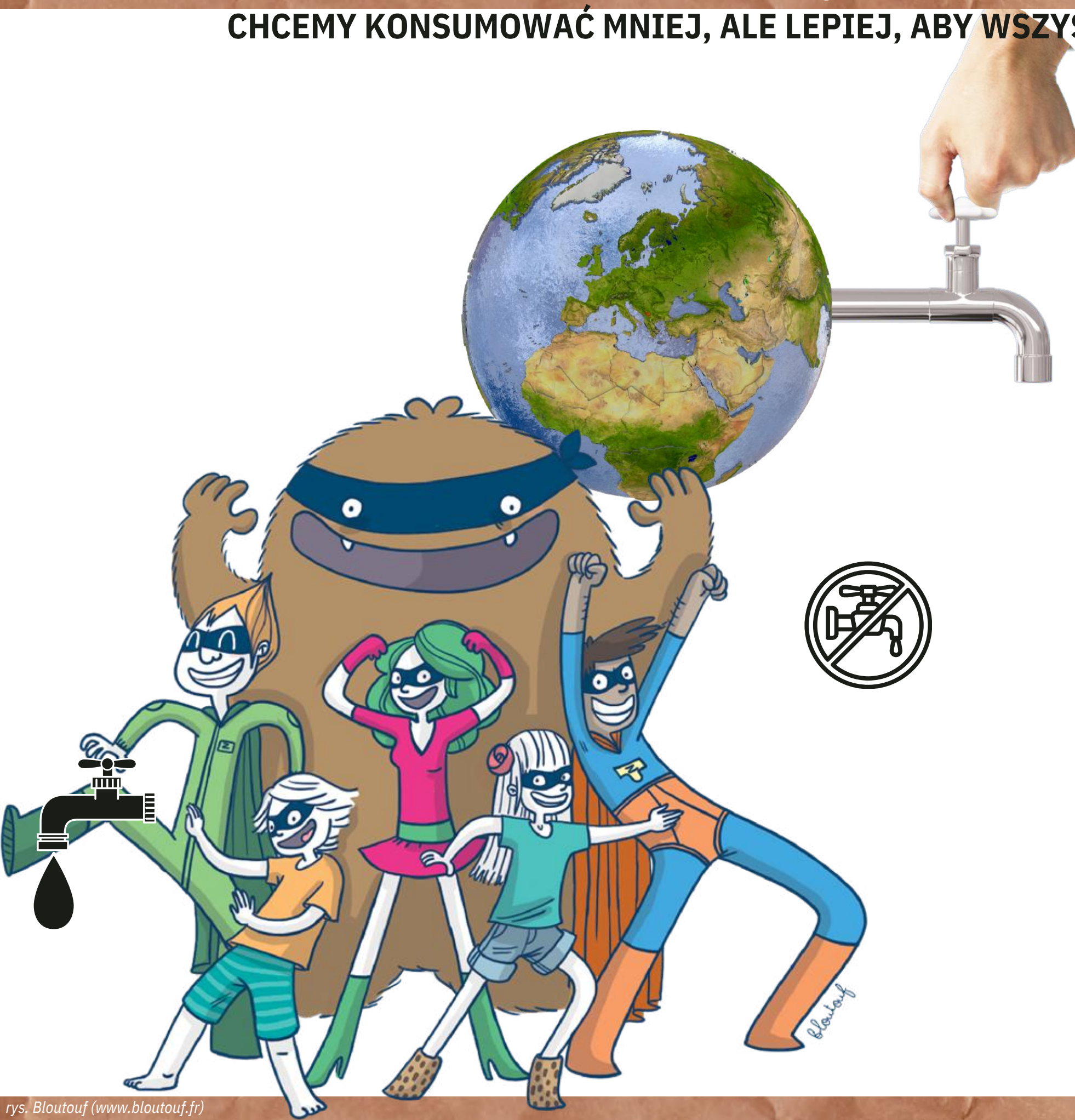
"KARTON NA KANAPKI"

NIE WOLNO WYRZUCAĆ JEDZENIA! PO ZJEDZENIU POTŁEKU (LUB JEŚLI NIE MOŻESZ SKONCZYĆ CAŁEGO DANIA) WYKORZYSTAJ RESZTKI JEDZENIA DO ZROBIENIA PRZEKASKI NA NASTĘPNY DZIEŃ. WŁÓŻ JE DO PUDEŁKA ŚNIADANIOWEGO LUB SŁOJECZKA. MOŻESZ JE ZJEŚĆ PO POWROTCIE DO DOMU LUB W SZKOLE.

ZORGANIZUJ CIE W KLASIE AKCJE „KARTON NA KANAPKI” - TAKA, JAK NA ZDJĘCIU. TEKST: „JEŚLI NIE MASZ OCHOTY NA ZJEDZENIE SWOJEJ KANAPKI, ODŁÓŻ JĄ DO TEGO POJEMNIKA, A OSOBA, KTÓRA JEST GŁODNA I NIE MA SWOJEJ KANAPKI, MOŻE JĄ SOBIE ZJEŚĆ. DO POJEMNIKA WKŁADAJ SWIŻE, NIE UGRYZIONE KANAPKI LUB OWOCY I WARZYWA. DZIĘKUJEMY! KLASA...”

ZAKRĘCAMY KUREK KONSUMPCJI

CHCEMY KONSUMOWAĆ MNIEJ, ALE LEPIEJ, ABY WSZYSCY MOGLI BEZPIECZNIE ŻYĆ NA NASZEJ PLANECIE.

Żyjemy w świecie, w którym często kupuje się przedmioty, by używać ich przez krótki czas i zaraz wyrzucić.

Nasz styl życia zero waste opiera się na stosowaniu zasady 5R - dzięki niej nasze codzienne wybory konsumpcyjne są bardziej zrównoważone.

Odwoływanie się do 5R mogłoby pomóc wszystkim, całemu społeczeństwu (osobom, firmom). **Jak myślisz, czy cały kraj mógłby być zero waste?**

ZAKRĘCAMY KUREK KONSUMPCJI

CHCEMY KONSUMOWAĆ MNIEJ, ALE LEPIEJ, ABY WSZYSCY MOGLI BEZPIECZNIE ŻYĆ NA NASZEJ PLANECIE.

Chcimy mniej, by móc zmienić więcej!

My, Superbohaterowie Zero Waste, mamy dość przyglądania się, jak wymierają całe gatunki zwierząt i roślin, planeta staje się coraz gorętsza, najubożsi ludzie nadal walczą o wodę i codzienne pożywienie, a świat zatruwają odpady.

Zakręcamy kurek konsumpcji

Nie chcemy być częścią problemu - chcemy być jego rozwiązaniem. Bo rozwiązanie tkwi w każdym z nas, a konkretnie w decyzjach, które podejmujemy na zakupach.

Konsumować mniej, ale lepiej, aby wszyscy mogli żyć na naszej planecie.

Fachowo nazywa się to zmniejszaniem konsumpcji i jest supermocą, która może uratować świat.

Jestem dobrym obywatelem_ką świata, dbającym o środowisko!

O to właśnie chodzi w byciu Superbohaterem Zero Waste! Codziennie ratujemy świat! Nie latamy, jak Superwoman, nie wysyłamy pajęczych nici, jak Spiderman, ale mamy supermoc! Siłę, by każdego dnia zmieniać naszą planetę, konsumując mniej i lepiej, aby wszyscy mogli żyć na naszej planecie!

Mniej zabawek, więcej zabawy!

W 1. części akcji MZW! zrozumieliście, że: zużywamy zbyt wiele zasobów Ziemi (minerałów, drewna, wody, ropy naftowej); zanieczyszczamy powietrze, wodę, glebę (które nie mają czasu, by się odtworzyć); bardzo duży odsetek ludzi żyje w skrajnym ubóstwie; trwa 6. wielkie wymieranie gatunków (największe od czasów dinozaurów); zabawki, meble, samochody, ubrania i całe mnóstwo przedmiotów szybko staje się odpadami, które zagrażają zdrowiu żywych organizmów; że co prawda niektóre z odpadów można poddać recyklingowi, ale do produkcji wszystkich z nich zużywa się surowce i dużo energii (co skutkuje wyczerpywaniem się zasobów i globalnym ociepleniem).

Zrobiliśmy pierwszy krok i ... idziemy dalej!

Czas pójść dalej i zrozumieć, że wszystkie te problemy, są szaloną ceną, jaką trzeba zapłacić za to, że dziś możemy kupić prawie wszystko, co chcemy.

Aby chronić naszą planetę i spowolnić zmiany klimatyczne, trzeba inaczej robić zakupy.

Dobra wiadomość: to jest możliwe! Nie martw się, powiemy Ci, jak... Trzeba tylko zacząć działać szybko, najlepiej już od zaraz: Nasza broń to: odmawianie, ograniczanie i ponowne używanie.

Chcemy mniej, ale lepiej!

To straszne, że tak wiele zużywamy. Zapominamy, że Ziemia jest okrągła, a więc ma ograniczenia: zapasy ropy naftowej, świeżej wody... są ograniczone.

Najlepszą rzeczą, jaką możemy zrobić dla środowiska, to konsumować mniej.

Ziemia nie jest w stanie utrzymać naszego obecnego stylu życia. Musimy ograniczyć konsumpcję i produkować lepiej. Dzień Długu Ekologicznego.

SŁOWNICZEK

*ALERGENY

Jest to produkt, który wywołuje alergię, najczęściej na skórze (egzema, pokrzywka itp.) lub w drogach oddechowych (np. astma). W rzeczywistości organizm reaguje na toksyczne produkty, aby się bronić.

* KANCEROGEN

Substancja, która sprzyja rozwojowi raka. Jest to poważna choroba komórek. Przykład: rak skóry, rak narządów. Choroby te są często trudne do wyleczenia, a nowotwory są drugą przyczyną zgonów we Francji!

DZIEŃ DŁUGU EKOLOGICZNEGO

Dzień Długu Ekologicznego* to dzień, w którym roczne zużycie zasobów przez ludzkość przekracza zdolność Ziemi do regeneracji tych zasobów w danym roku.

ZDOLNOŚĆ ASYMILACJI

Natura jest super silna! Udaje mu się oczyścić organizm poprzez przekształcanie cząsteczek zanieczyszczających. Ale to wymaga czasu... dużo czasu! Obecnie człowiek wprowadza do wody zbyt wiele zanieczyszczeń chemicznych, które nie mają czasu, aby się oczyścić.

ZMIANA KLIMATU

Aby rozwinąć przemysł, zużywaliśmy dużo energii: ropę naftową, węgiel. Spalając tyle energii, wyprodukowaliśmy zbyt wiele gazów cieplarnianych, które zmieniają klimat naszej planety.

VOC

Lotne Związki Organiczne Są to substancje chemiczne, takie jak węglowodory lub rozpuszczalniki. Są one obecne w wielu produktach, których używasz, takich jak farby, kleje, tusze czy kosmetyki do makijażu! Toksyczne, rakotwórcze i zanieczyszczające przyrodę, lepiej ich unikać!

ODPADY ORGANICZNE

Są to odpady roślinne lub zwierzęce, które mogą zostać rozłożone przez bakterie i dżdżownice w kompoście, dla których odpady te stanowią pożywienie. A więc obierki!

DIOKSYNY

Są to cząsteczki chemiczne emitowane podczas spalania roślin, ponieważ zawierają one produkty obróbki chemicznej, takie jak pestycydy, herbicydy, insektycydy itp.

Cząsteczki te są szkodliwe dla zdrowia człowieka i dzikich zwierząt, ponieważ atakują skórę, układ odpornościowy, który broni organizm przed drobnoustrojami, układ nerwowy itp. Krótko mówiąc, lepiej jest zrobić kompost!

KO LABEL*

Jest to małe logo na produkcie, które oznacza, że został on wykonany w określony sposób. Przykład: brak środków chemicznych, brak pracy dzieci itp.

EFEKT CIEPLARNIANY

Jest to zjawisko naturalne, które pozwala Ziemi zatrzymywać ciepło słoneczne w atmosferze dzięki gazom (parze wodnej, CO2, metanowi itp.). W przeciwnym razie temperatura na Ziemi wynosiłaby około -18°C! Obecnie ludzkość, prowadząc działalność przemysłową, emituje zbyt wiele tych gazów, co powoduje zmiany w klimacie.

FUROSHIKI

Jest to tradycyjna japońska technika owijania tkanin, używana do noszenia ubrań, prezentów, bento (jap. pudełka piknikowego) itp.

KONSUMERYZM

(używany często w znaczeniu KONSUMPCJONIZMU) = działalność mająca na celu obronę praw konsumentów i reprezentowanie ich interesów w stosunkach z producentami (m.in. specjalne ustawodawstwo antymonopolowe, testy jakości i bezpieczeństwa produktów i usług, zapewnianie konsumentom kompleksowych informacji).

ODCIEK

Deszcz, który przepływa przez odpady, oraz woda spływająca z odpadów organicznych wytwarzają sok zwany odciekiem. Ten sok jest bardzo toksyczny! Zanieczyszcza glebę i wody gruntowe, które pijemy! Nawet jeśli umieścisz hermetyczny pojemnik na dnie wysypiska, nie będzie on trwał wiecznie.

WYPOŻYCZALNIA

System, w którym użytkownik płaci za korzystanie z obiektu przez określony czas. Na przykład w bibliotece można wypożyczyć książkę na 15 dni nawet za 10 centów!

*NIEDOŻYWIENIE

Jest to sytuacja, w której osoba nie otrzymuje wystarczającej ilości i/lub jakości pożywienia, co prowadzi do poważnych uszkodzeń narządów (serca, mózgu itp.). Każdego dnia z powodu niedożywienia umiera ponad 25 000 osób.

METAN

Gaz uwalniany do atmosfery podczas rozkładu materii organicznej w środowiskach o niskim poziomie tlenu. Jest on głównym czynnikiem przyczyniającym się do powstawania efektu cieplarnianego, a jego czas życia w atmosferze wynosi około dekady.

OKAZJA*

Wszystko, co nie jest nowe. Przykład: << Nie, ale te używane buty są takie fajne! >>

OLEJ PALMOWY

SUBSTANCJE ZABURZAJĄCE GOSPODARKĘ HORMONALNĄ*

Substancje chemiczne, które zakłócają rozmnażanie istot i ich normalny rozwój. Są one również przyczyną wielu nowotworów. Najbardziej znane z nich to parabeny, ftalany, bisfenol A, dioksyny... Znajdują się w przedmiotach codziennego użytku: butelkach, chusteczkach, plastikowych opakowaniach, kremach, perfumach itp.

PVC

Polichlorek winylu. To jest plastik! Jest więc produkowany z ropy naftowej, ale także z wody morskiej. Można by je poddać recyklingowi, ale niewiele z nich jest poddawanych recyklingowi. Przed wszystkim podczas spalania wydzielają szkodliwe gazy. W każdym przypadku konieczne jest ograniczenie zużycia oleju, dlatego należy preferować kauczuk naturalny.

OVERPACKING

Jest to nadmiar opakowania wokół produktu. W większości przypadków jest to po prostu marketing, który ma na celu zwiększenie sprzedaży! To katastrofa dla środowiska, a nie zapominaj, że to ty za to płacisz...

NADUŻYWANIE

To fakt, że bierze się za dużo. Przykład: nadmierna eksploatacja lasu ma miejsce wtedy, gdy wycina się więcej drzew niż rośnie w lesie. W pewnym momencie nie będzie już nikogo. Nazywa się to wylesianiem.

RWS

Są to rolnicy i hodowcy z Twojej okolicy, którzy spotykają się, aby sprzedawać swoje produkty. To wspaniałe, dobre i korzystne dla naszej planety!

ŚLAD WĘGLOWY

WYMIANKA

Ja wymieniam się z tobą, ty ze mną, wymieniamy się gramami, przedmiotami, ubraniami. Ja jestem szczęśliwy, ty jesteś szczęśliwy.

UPCYCLING

To przekształcanie odpadów w nowy i lepszy produkt. Na przykład torba wykonana z plandeki reklamowej, portfel wykonany z dętki rowerowej itp.

POLSKIE STOWARZYSZENIE

ZERO
WASTE

DZIĘKUJEMY